

נתונים כלכליים על מערכת החינוך

2016-2015

במצגת זו מוצגים חמשת הנושאים הבאים:

1. תקציב משרד החינוך

2. שכר מורים

3. שקיפות תקציבית

4. ההוצאה הלאומית לחינוך

5. ההוצאות לחינוך של משקי בית

הממצאים העיקריים

- תקציב משרד החינוך שאושר בשנים 2014-2016 במונחי מחירים שוטפים:

שנה	תקציב
2014	43.6 מיליארד
*2015	48.9 מיליארד
2016	50.9 מיליארד

*תקציב 2015 אושר בסוף שנת התקציב וכולל תקציב מעבר לבסיס התקציב הרגיל כפי המופיע ביתר השנים

- תקציב משרד החינוך גדל מ-21 מיליארד בשנת 2000 ל- 50.9 מיליארד שקלים בשנת 2016 (גידול פי 2.4). תקציב הרשאה להתחייב בשנת 2014 הוא 1.8 מיליארד שקלים, ב- 2015 הוא 2.4 מיליארד שקלים וב- 2016 הוא 1.6 מיליארד שקלים.

- תקציב משרד החינוך לפי מיון כלכלי לשנים 2014-2016 :

שנה	שכר	שירותים, מוצרים והוצאות אחרות
2014	89.9%	10.1%
2015	88.6%	11.4%
2016	89.5%	10.5%

הממצאים העיקריים

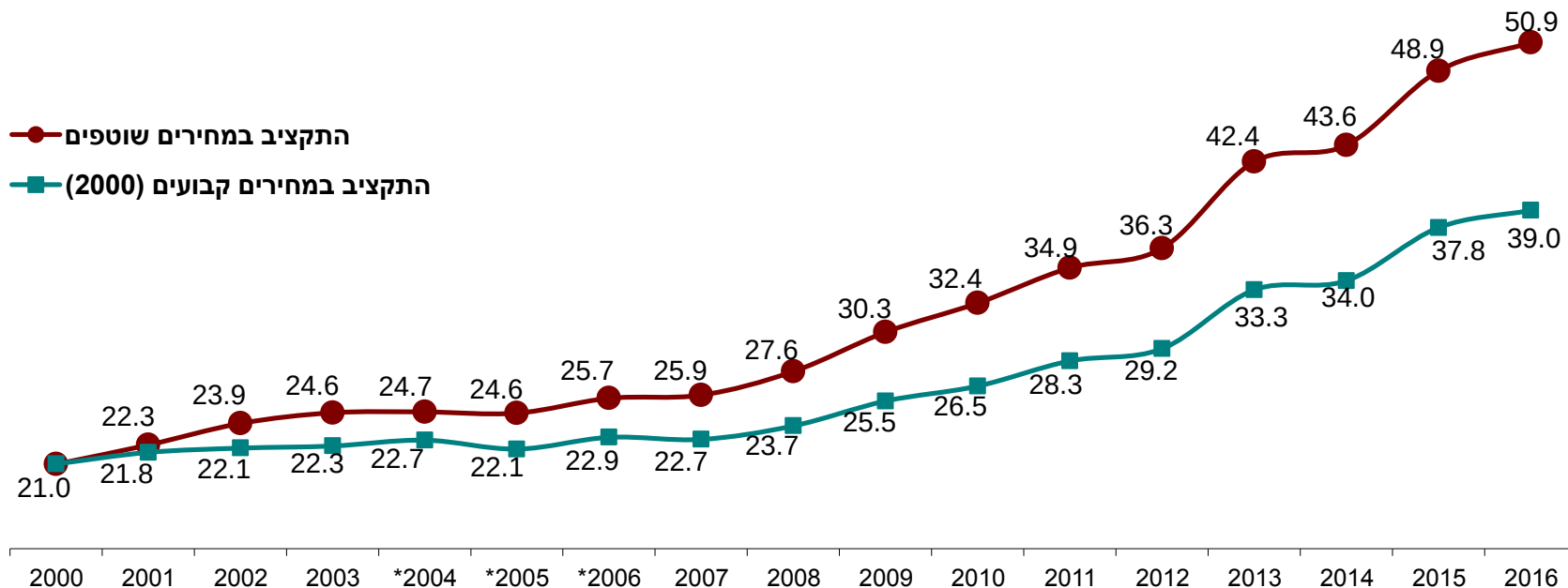
- השכר מהווה את החלק העיקרי בתקציב המשרד. 90% מתקציב המשרד מיועד לשכר מורים, שכר עובדים המועסקים על-ידי השלטון המקומי, שכר עובדי המשרד ושכר עובדי התאגידים.
- שכר המורה גדל בממוצע בכ- 2% בכל שנה. קצב גידול השכר בקבוצת המורים הצעירה, גבוה יותר מאשר הקבוצה הוותיקה.
- ההוצאה הלאומית לחינוך בשנת הלימודים 2013-14 עמדה על 7.9% מהתוצר המקומי הגולמי.*

1. תקציב משרד החינוך

תקציב משרד החינוך בשנים 2000-2016

(ללא תקציב הפיתוח) מחירים קבועים ושוטפים (מיליארדי ש"ח)

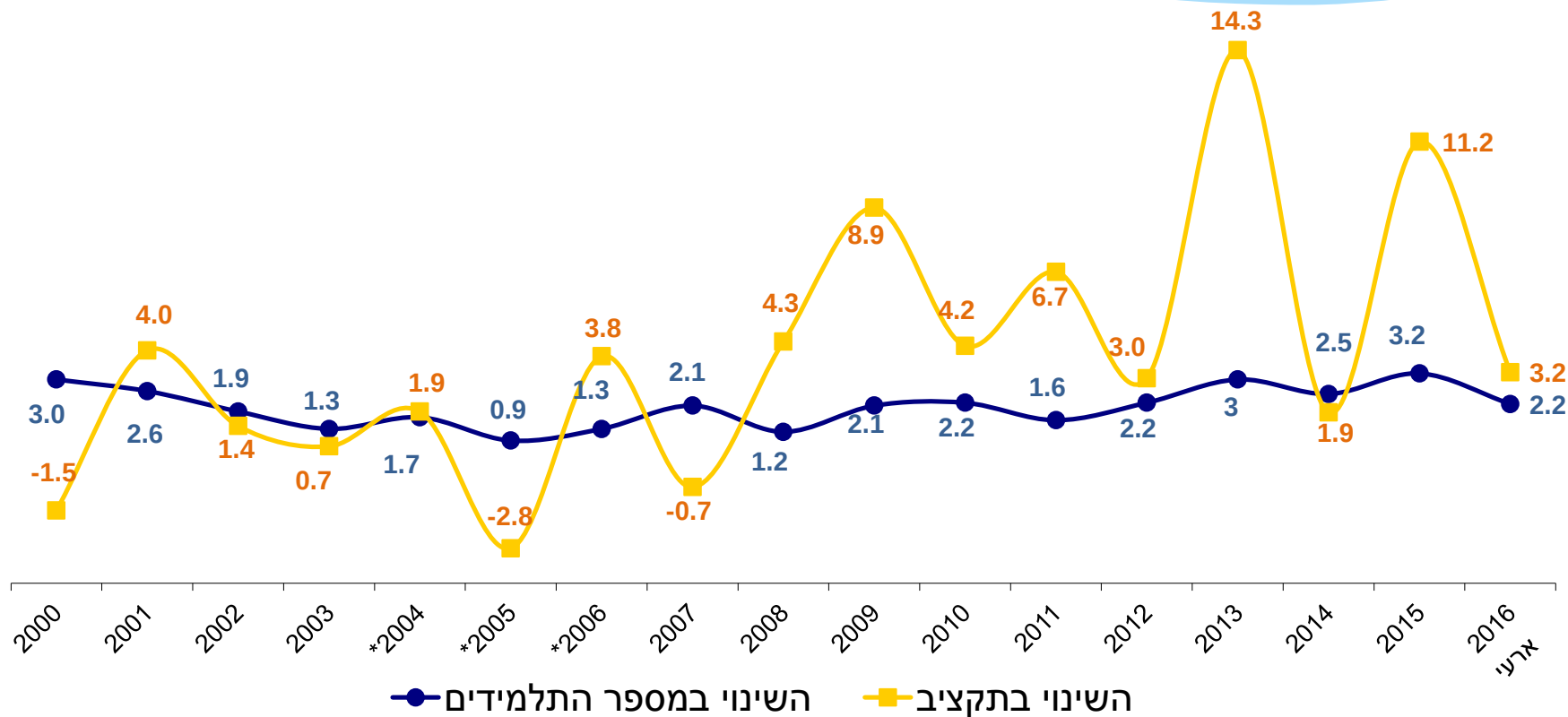

* בשנים 2004-2006 התקציב כולל את התרבות והספורט.

בשנת 2015 גדל התקציב במחירים קבועים בשיעור של כ 11% לעומת תקציב 2014.
בשנת 2016 גדל התקציב במחירים קבועים בשיעור של כ 3.2% לעומת תקציב 2015.

שיעור השינוי השנתי בתקציב ובמספר התלמידים

מחירים קבועים (מיליארדי ש"ח)

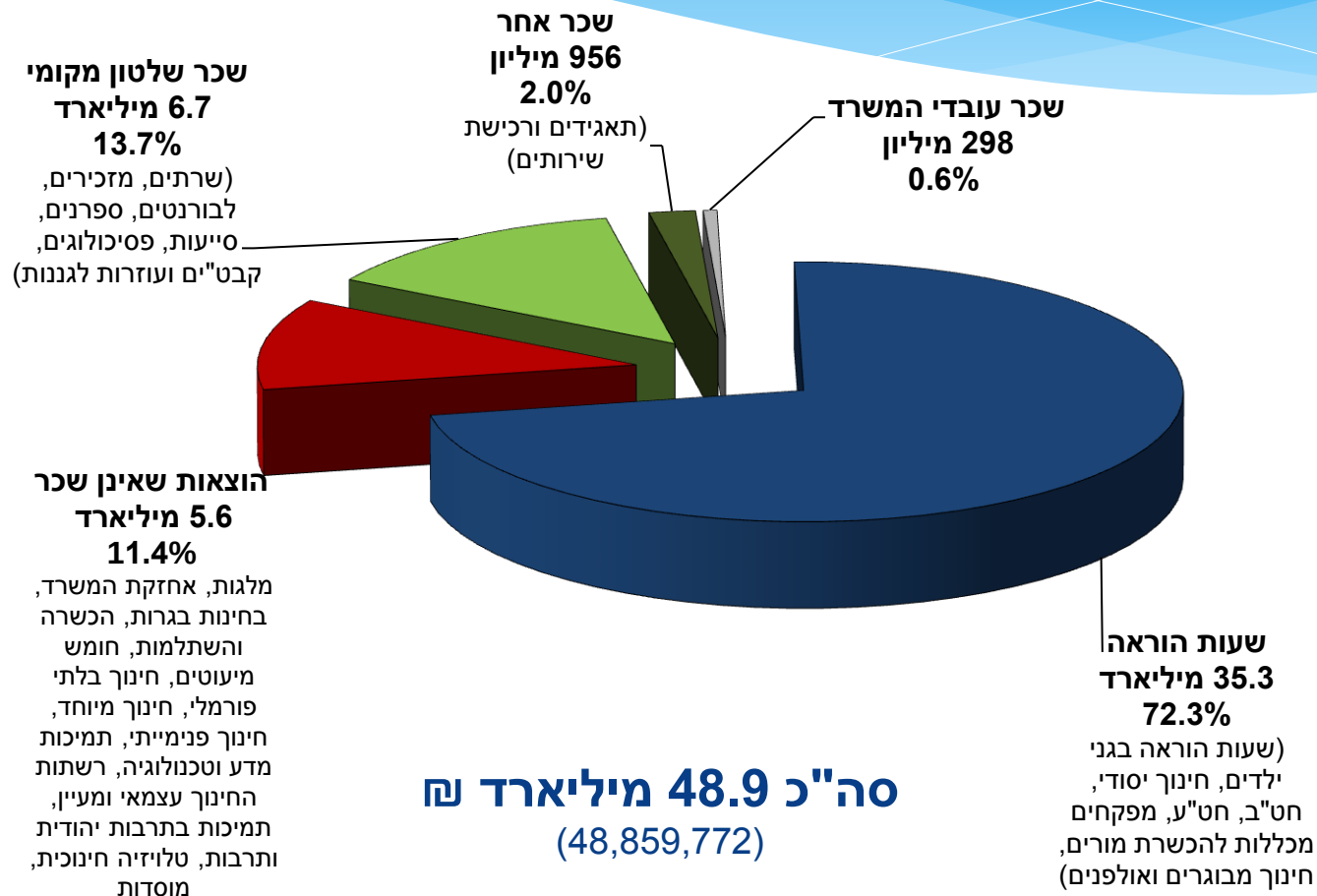
בגרף זה נמדד שיעור השינוי בכל שנה לעומת השנה הקודמת.
עד 2016 מספר התלמידים גדל בכ- 37% כאשר התקציב גדל ב- 86%.

* בשנים 2004-2006 התקציב כולל את התרבות והספורט.

מקור הנתונים: משרד החינוך, מינהל כלכלה ותקציבים (אגף כלכלה וסטטיסטיקה)

התקציב הרגיל של משרד החינוך 2015

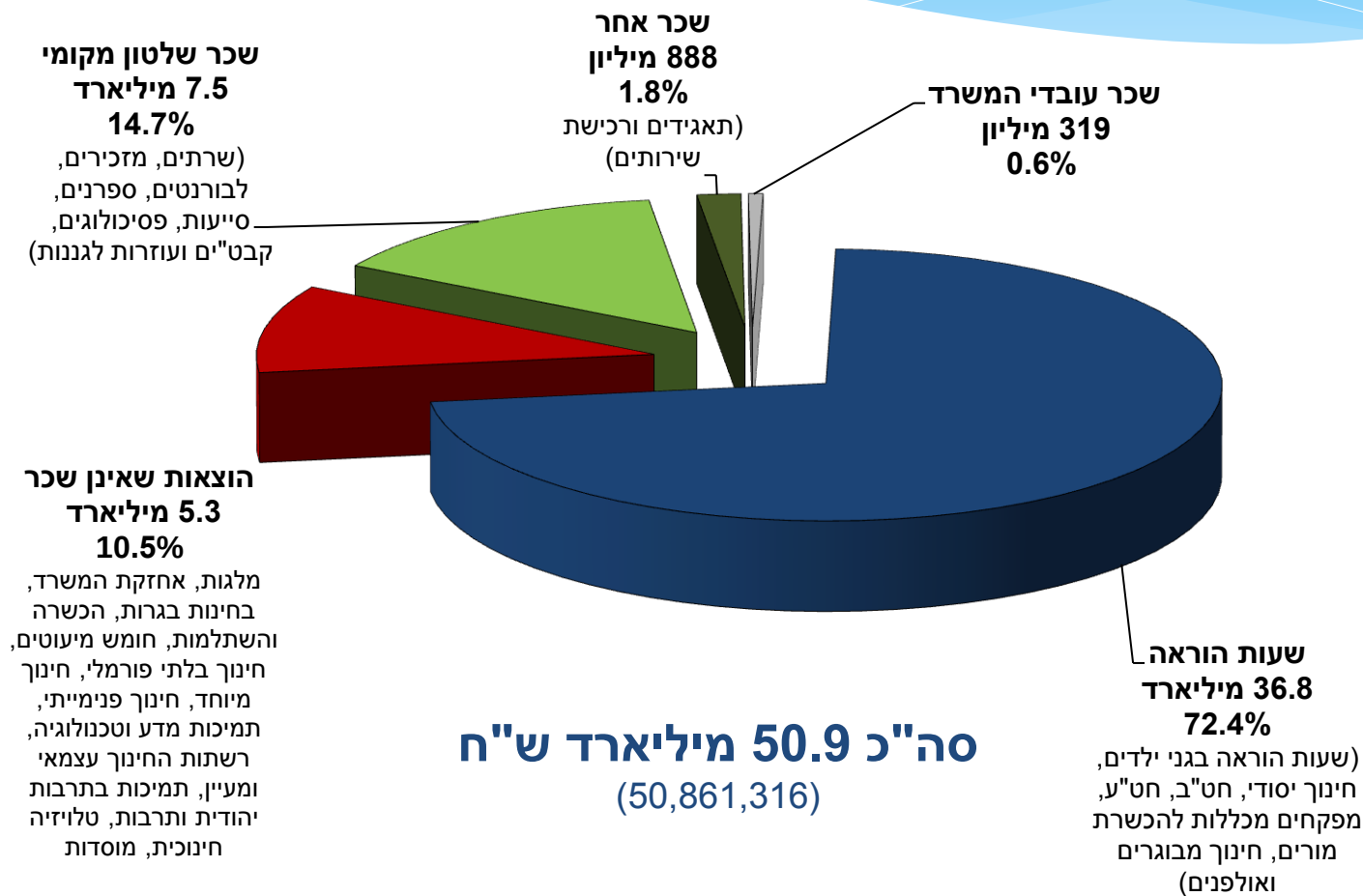
לפי מיון כלכלי

הערה: תקציב 2015 בהתאם לאישור התקציב בחודש נובמבר לאותה שנה.

התקציב הרגיל של משרד החינוך 2016

לפי מיון כלכלי

מקור הנתונים: משרד החינוך, מינהל כלכלה ותקציבים (אגף כלכלה וסטטיסטיקה)

עיקרי השינויים בתקציב 2015 ו- 2016

סך התוספת לתקציב הרגיל של משרד החינוך בשנת 2015 עומדת על כ- 4.9 מיליארד ₪ והתוספת לשנת 2016 עומדת על 2 מיליארד ₪.

הגורמים עיקריים המשפיעים על הגידול בתקציב:

- **גידול טבעי** – מספר התלמידים במערכת החינוך גדל מדי שנה, לפיכך ניתנת מידי שנה תוספת תקציבית למניעת שחיקת משאבים בגין הגידול הטבעי.
- **שכר המורים** גדל בין היתר כתוצאה מהשלמת הרפורמה עוז לתמורה, רפורמת למידה משמעותית ותוכנית לצמצום מספר התלמידים בכיתה בבתי הספר היסודיים.
- **שכר השלטון המקומי** גדל בין היתר כתוצאה מיישום חינוך חינם מגילאי 3-4 במערכת החינוך בכל הארץ.
- **סייעת שנייה** בגני הילדים – החל משנת הלימודים תשע"ו יתווספו עוזרות גננות בגני ילדים בהם למעלה מ- 29 ילדים בגילאי 3-4, התכנית כוללת תקציב להעשרת הגן ולליווי הגננות על ידי גננות חונכות.
- **ביטחון תזונתי** – על מנת להגדיל את שיעורי המיצוי בתכנית ההזנה של משרד החינוך במסגרת יום חינוך ארוך הופחתו שיעורי ההשתתפות העצמית של הרשויות המקומיות וההורים.
- **"בתי הספר של החופש הגדול"** – התכנית להארכת שנת הלימודים בכיתות א'-ב'.
- **חינוך מיוחד** - תוספת משאבים בגין גידול טבעי, הפחתת תשלומי הורים בהזנה בחינוך המיוחד, גידול במספר הסייעות הרפואיות ושיפור תנאי העסקתן, שירותי עזר והסעות.

התקציב הרגיל של משרד החינוך בשנים 2000-2015, לפי מיון כלכלי

(אחוז מכלל התקציב)

שנה	תקציב	סך הכל תקציב באחוזים	שכר מורים	שכר אחר	שירותים, מוצרים והוצאות אחרות**
2016	50.9	100.0	72.4	17.1	10.5
2015	48.9	100.0	72.3	16.3	11.4
2014	43.6	100.0	73.6	16.3	10.1
2013	42.4	100.0	72.6	16.2	11.2
2012	36.3	100.0	72.9	15.8	11.3
2011	34.9	100.0	72.5	16.1	11.4
2010	32.4	100.0	73.0	16.2	10.8
2009	30.3	100.0	72.1	16.7	11.2
2008	27.6	100.0	72.2	17.9	9.9
2007	25.9	100.0	70.8	18.2	11.0
*2006	25.7	100.0	69.6	18.1	12.3
*2005	24.6	100.0	69.1	18.7	12.2
2000	21.0	100.0	73.1	16.3	10.6

* בשנים 2005-2006 התקציב כולל את סעיפי התרבות והספורט.

** כולל הסעות תלמידים והשתתפות בעלויות תחזוקה ושירותים למוסדות חינוך.

תקציב משרד החינוך בשנים 2000-2016, לפי מיון כלכלי

(אחוז מכלל התקציב)

- התפלגות תקציב משרד החינוך ב-2016 (כולל מוסדות תורניים) מלמדת כי כ-89% מהתקציב מיועדים לשכר וכ-11% להוצאות שאינן שכר.
- השכר מחולק לשכר מורים (72.4%) ושכר אחר (17.1%), הכולל את שכר עובדי השלטון המקומי ושכר עובדי הציבור האחרים.
- בשני העשורים האחרונים, קיימת יציבות בהתפלגות התקציב בין הוצאות לשכר לבין הוצאות אחרות.
- משנת 2010 הנתונים כוללים את רפורמת אופק חדש, תוספת שעות הוראה בחינוך היסודי והחט"ב במסגרת התכנית האסטרטגית לשיפור ההישגים, האקלים הבית ספרי וטיב ההוראה.

תוספות משמעותיות לתקציב משרד החינוך

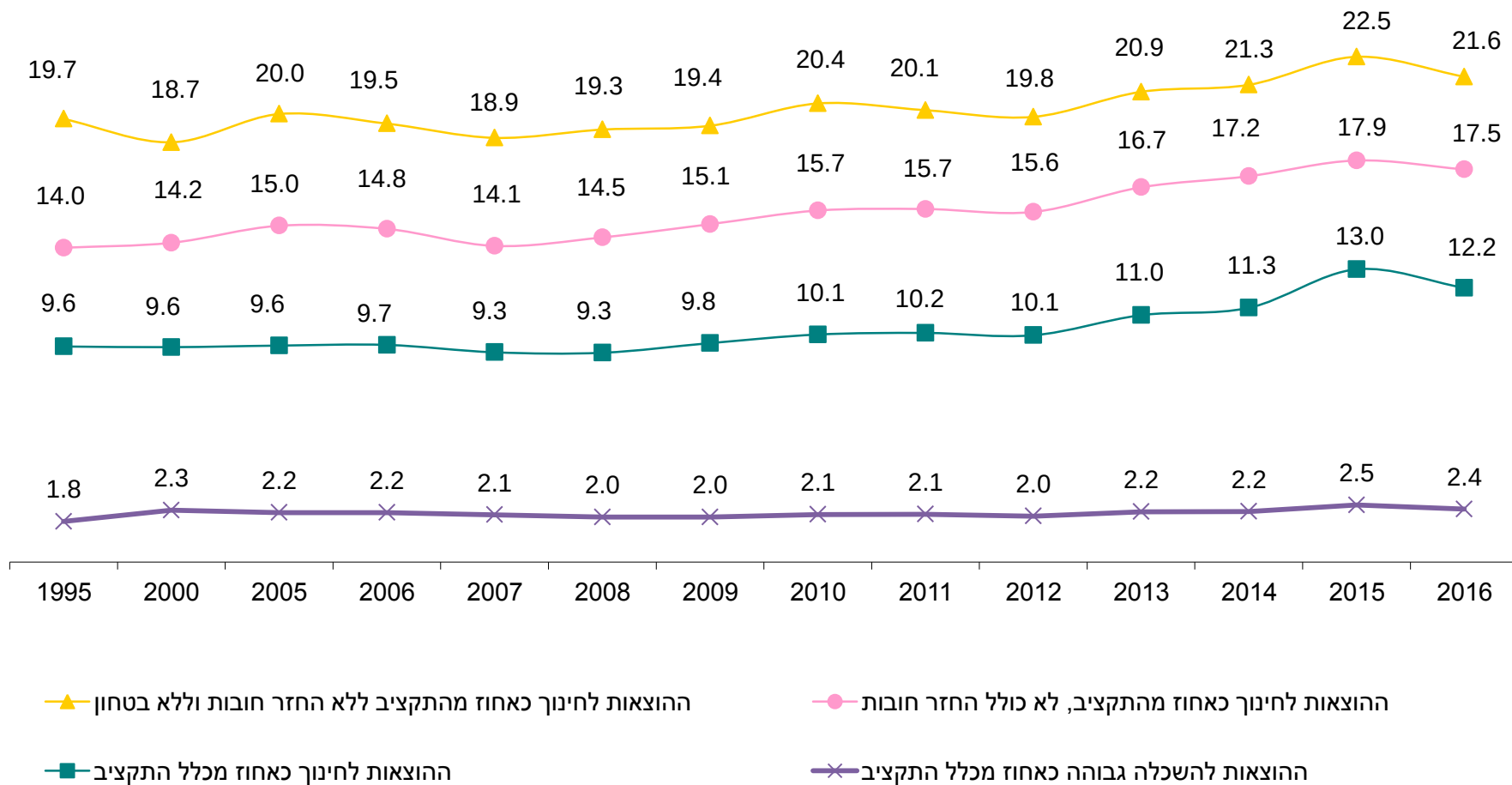
ב- 6 השנים האחרונות הוטמעו תהליכים משמעותיים במערכת החינוך, שהגדילו בהדרגה את תקציב החינוך בשיעור ניכר, כמפורט להלן:

- רפורמת **אופק חדש** בגני הילדים, בחינוך היסודי ובחטיבות הביניים (כ-3.3 מיליארד ש"ח בשנה) - **יישום מלא**
- תוספת של כ-1 מיליארד ₪ לבסיס התקציב למימוש **התכנית האסטרטגית לשיפור הישגים - יישום מלא**
- תוספת שעות הוראה במקצועות היסוד בחינוך היסודי ובחטיבות הביניים – מתמטיקה, מדעים ושפה
- תכניות ייעודיות להגדלת שיעור הזכאים לבגרות בחטיבה העליונה (כיתות קטנות בחט"ע, תכניות התערבות, למידה מרחוק ועוד)
- תקשוב מערכת החינוך והתאמתה למאה ה-21
- ניהול עצמי של בתי ספר והרחבת אזורי רישום באופן מבוקר
- שיפור איכות ההוראה - הכשרת מורים ומנהלים, הסבות אקדמאיים, תכניות ייעודיות (כגון "חותם"), "מורי מורים" ועוד
- חיזוק החינוך הלא פורמאלי בדגש על ערכים וזהות יהודית ודמוקרטית

תוספות משמעותיות לתקציב משרד החינוך

- רפורמת עוז לתמורה בחטיבה העליונה (כ-3 מיליארד ש"ח ביישום מלא – ההטמעה בעיצומה) – בשלבי יישום
- יישום מסקנות וועדת טרכטנברג (גני ילדים לגילאי 3-4, צהרונים) (כ-2.2 מיליארד לבסיס ותקציב חד-פעמי לבינוי כיתות גן בהיקף של 2.65 מיליארד ₪) – יישום מלא
- הקטנת מספר התלמידים בכיתה ל-32 באופן דיפרנציאלי בשתי פעימות (כמיליארד ₪) – בשלבי יישום
- חיזוק החינוך בגיל הרך – סייעת שנייה, גננת מובילה ותוספת להעשרה והצטיידות (כחצי מיליארד ₪) – יישום מלא
- תכניות ייעודיות להעצמת מגזרי המיעוטים בחינוך הפורמאלי, הבלתי פורמאלי ואיכות ההוראה – בשלבי יישום
- "למידה משמעותית" – העמקת התהליכים החינוכיים בבתי הספר (כ-300 מלש"ח) – בשלבי יישום
- הארכת שנת הלימודים בכיתות א'-ב' עם עדיפות לפריפריה (175 מלש"ח) – יישום מלא
- התכנית לקידום השוויון וצמצום פערים תכנית חומש (כ-1 מיליארד ₪ תוספת לשעות טיפוח) – בשלבי יישום
- תכנית לאומית לחיזוק לימודי המתמטיקה ברמה של 5 יח"ל (75 מלש"ח) – בשלבי יישום
- התכנית לחיזוק החינוך הטכנולוגי-מקצועי (אושרה פעימה ראשונה בהיקף של 70 מלש"ח) – בשלבי יישום
- חיזוק מקצועות ליבה וחינוך טכנולוגי בחינוך החרדי (86 מלש"ח בשנת 2015 וכ-280 מלש"ח ביישום מלא)

הוצאות הממשלה לחינוך והשכלה גבוהה מכלל הוצאות הממשלה (אחוזים)

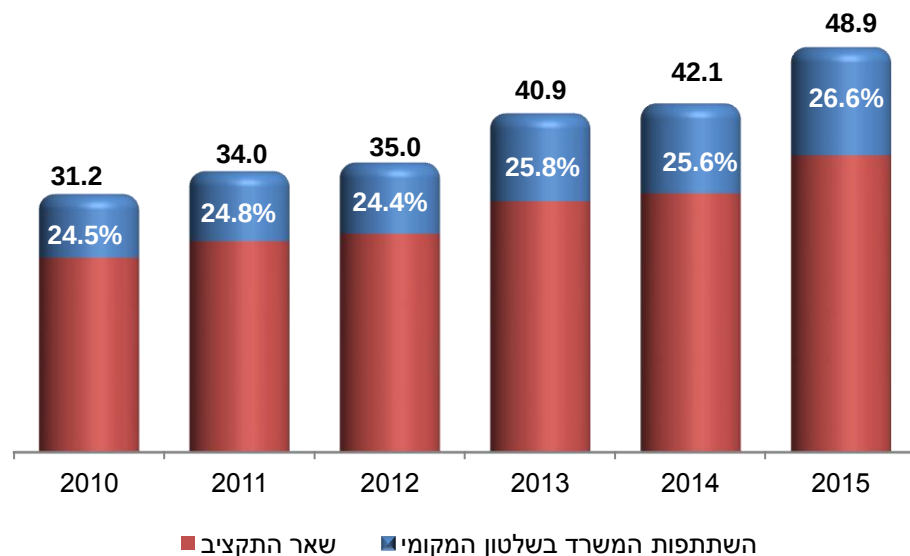

הוצאות הממשלה לחינוך והשכלה גבוהה מכלל הוצאות הממשלה (אחוזים)

- בין השנים 1995 - 2007, אחוז הוצאות הממשלה לחינוך סבב סביב 9.5% מכלל ההוצאות הממשלתיות.
- הוצאות הביטחון בישראל גבוהות יחסית, הגרף העליון מציג את ההוצאות לחינוך מסך התקציב ללא הוצאות בטחון וללא חובות.
- בשנת 2010 חלה עלייה בשיעור הוצאות הממשלה לחינוך שנאמד ביותר מ- 10% מסך ההוצאות הממשלה. בשנים 2013-2016 שיעור זה היה מעל ל- 11%. מגמה דומה מתקבלת כאשר החזר החובות והוצאות לביטחון אינם נכללים בחישוב תקציב החינוך מתוך תקציב המדינה.
- בין השנים 1995-2000, חלה עלייה באחוז הוצאות הממשלה להשכלה הגבוהה מכלל התקציב. בשנים 2000-2014 יש יציבות בשיעור ההוצאה להשכלה גבוהה כ- 2.2% מסך הוצאות הממשלה. בשנים 2015 ו-2016 שיעור ההוצאה להשכלה גבוהה הוא 2.5 ו-2.4 בהתאמה.
- שיעור ההוצאה על חינוך, ללא שני סעיפים אלו, כמעט ומוכפלת ביחס לתקציב המדינה.

תקציב משרד החינוך והשתתפות בשלטון המקומי

(מיליארדי ש"ח)

• בשנת 2014, משתתף משרד החינוך בתקציבי הרשות המקומית בסך של כ-10.8 מיליארד ש"ח המהווים יותר מרבע מתקציב המשרד.

• בשנת 2016, משתתף משרד החינוך בתקציבי הרשות המקומית בסך של כ-13.3 מיליארד ש"ח, 26.2% מתקציב המשרד.

שנה	תקציב משרד החינוך	השתתפות המשרד בשלטון המקומי	שיעור השתתפות מסך התקציב
2010	31,200,072	7,632,454	24.5%
2011	33,951,378	8,413,046	24.8%
2012	34,994,600	8,548,070	24.4%
2013	40,907,800	10,553,352	25.8%
2014	42,099,533	10,794,302	25.6%
2015	48,859,772	12,984,405	26.6%
2016	50,861,316	13,333,764	26.2%

* בשנת 2015 התקציב אושר בסוף השנה, ולכן נתוני התקציב וסכום ההשתתפות כוללים את הרזרבה.

2. שכר מורים

השכר השנתי בפועל למורה בישראל

לפי קבוצות גיל ומין (בשקלים)

שנת 2013	חינוך קדם יסודי	חינוך יסודי	חטיבת ביניים	חטיבה עליונה
סה"כ 25-64	148,623	156,415	154,504	148,390
סה"כ 25-34	112,993	118,584	115,977	-
סה"כ 35-44	135,726	145,416	142,553	-
סה"כ 45-54	165,268	177,526	169,418	-
סה"כ 55-64	178,715	193,273	183,740	-
גברים	*132,692	156,102	158,015	-
נשים	148,686	156,464	153,583	-

גורמים רבים משפיעים על נתוני השכר של המורים, בהתאם להעסקתו ותפקידו של המורה בפועל. ביניהם ניתן להזכיר בין היתר את רמת ההשכלה, ממוצע ותק הוראה, ממוצע ותק לשכר, העסקה בתנאי רפורמה, גיל גמולי השתלמות, דרגה, גמול חינוך, גמול ריכוז מקצוע והכשרות/ שכבה/ מעבדה/ בטחון/ זהירות בדרכים, גמול כפל תואר, מענק יובל, גמול פיצול, חוזים אישיים ועוד.

הבדלים בשכר המורים לפי מין וגיל

- שכר המורה גדל בממוצע בכ- 2% בכל שנה. קצב גידול השכר בקבוצת המורים הצעירה, גבוה יותר מאשר הקבוצה הוותיקה. הרכב הקבוצה בגילאי 25-34 כוללת יותר מורים העובדים בתנאי הרפורמה ומחוייבים בתואר אקדמי.
- ההשוואה בשכר המורים בין נשים וגברים מראה כי אין כל הבדל בשכר המורה ביסודי. מורים גברים בחט"ב משתכרים כ 3% יותר מנשים. הסיבות לכך כוללות את ממוצע וותק לשכר בקרב הגברים הגבוה ב – 1.5 שנים לעומת נשים וממוצע גיל הגברים גדול בשנתיים לעומת ממוצע גיל המורות. גורם נוסף המשפיע על שכר המורים הינו מרכיב ההשכלה האקדמית בו מחזיק המורה: שיעור גברים בעלי השכלה אקדמית בעלי תואר שני ומעלה מהווה 40% בחטיבת הביניים לעומת 37% מקרב הנשים.
- 39* גננים עבדו בשלב חינוך קדם יסודי במשרה מלאה, מספר הגננים הנמוך אינו מאפשר ליצור סטטיסטיקה ברת השוואה.

השכר בפועל ביחס לשכר הממוצע של בעלי השכלה דומה

גילאי 25-64 במשק ב-2013

מדינה	גננות	יסודי	חט"ב	חט"ע
ישראל - שכר בפועל*	0.91	0.96	0.95	0.91
ישראל – שכר מורים בפועל ברפורמות**	0.94	0.96	1.04	1.10
OECD	0.76	0.79	0.82	0.85

* השכר בפועל למשרה מלאה מחושב על כלל המורים, הן המועסקים בתנאי הרפורמות והן המורים המועסקים במתכונת הישנה.

** השכר ברפורמות הינו הממוצע בפועל של המורים שנכנסו לאופק חדש/ עוז לתמורה בלבד. משרה מלאה (FTE) מחושבת החל מ - 90% משרה מלאה לפי הגדרות ה-OECD.

שכר המורים בפועל לעומת שכר בעלי השכלה דומה בגילאי 25-64 במשק הישראלי 2013 – יתרון יחסי

- השוואת מערכת השכר בכל מדינה, מתאר את כוח הקנייה של המורים ביחס לעובדים מקבילים באותה מדינה.
- בישראל, בשנת 2013 שכר המורים בפועל ביחס לבעלי תואר מכלל המשק המקומי, גבוה בכל שלבי הגיל מיחס זה מאשר ממוצע המדינות ה OECD.
- מהשוואה זו עולה כי מורה בישראל המועסק בתנאי הרפורמות הן בחט"ב והן בחט"ע, משתכר יותר מעמיתו במשק בעל השכלה דומה.

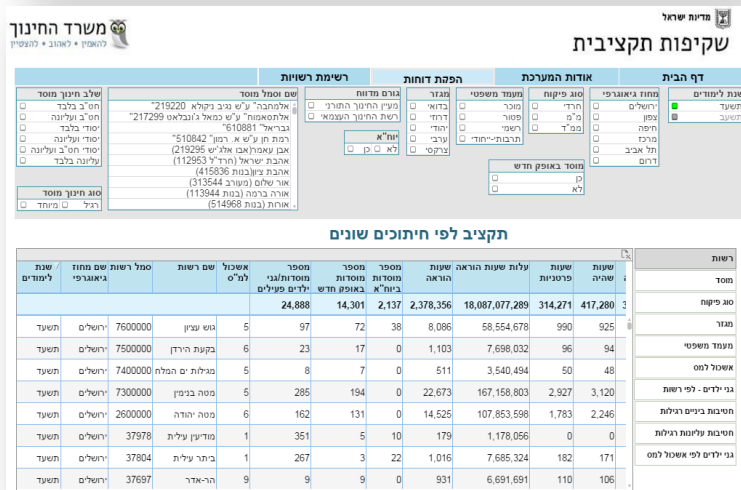
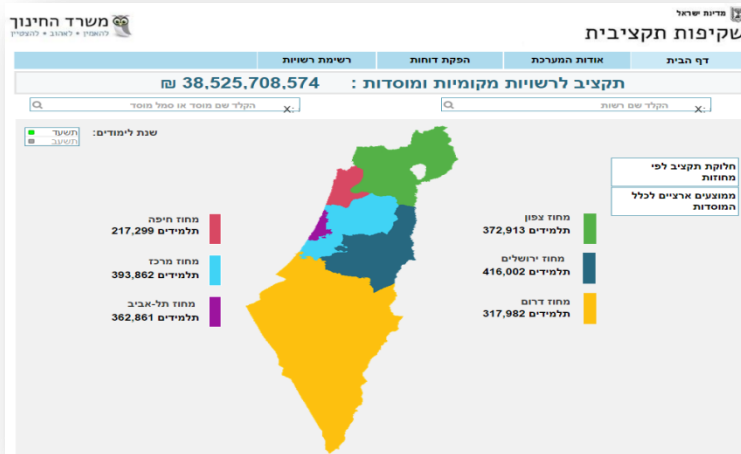
3. 'שקיפות תקציבית'

מערכת 'שקיפות תקציבית'

מינהל כלכלה ותקציבים במשרד החינוך מעמיד
לרשות הציבור מערכת מידע ראשונה מסוגה
המרכזת את נתוני התשומות ומסייעת בביתוח נתונים
תקציביים וכמותיים של מערכת החינוך לשנת תשע"ב
ותשע"ד.

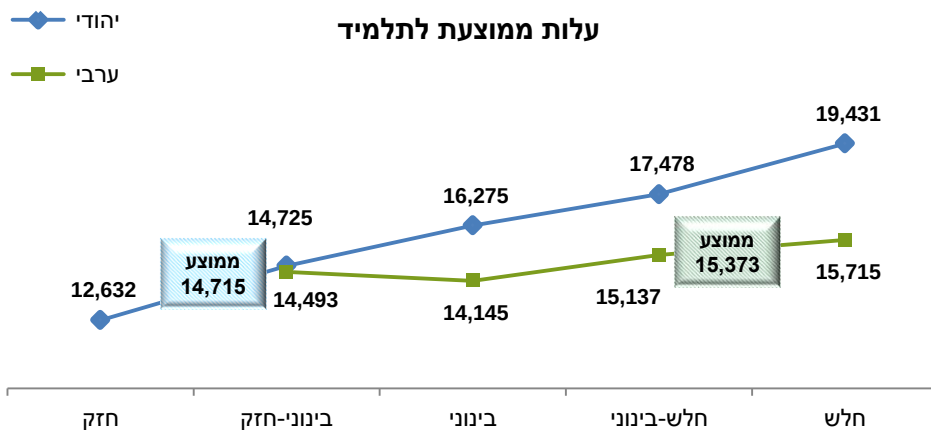
נתוני התשומות כוללים: שעות הוראה, תקצוב רשויות/בעלויות וכן פרוייקטים מיוחדים. המערכת מציגה את הנתונים עבור כלל מוסדות החינוך החל משלב חינוך גני ילדים ועד החטיבה העליונה, ברמות תצוגה שונות לפי מגזר, מעמד משפטי, סוג חינוך, פיקוח ועוד.

חומרים נוספים, השוואות נתונים ומידע נוסף ניתן לקבל [באתר מינהל כלכלה ותקציבים](#).

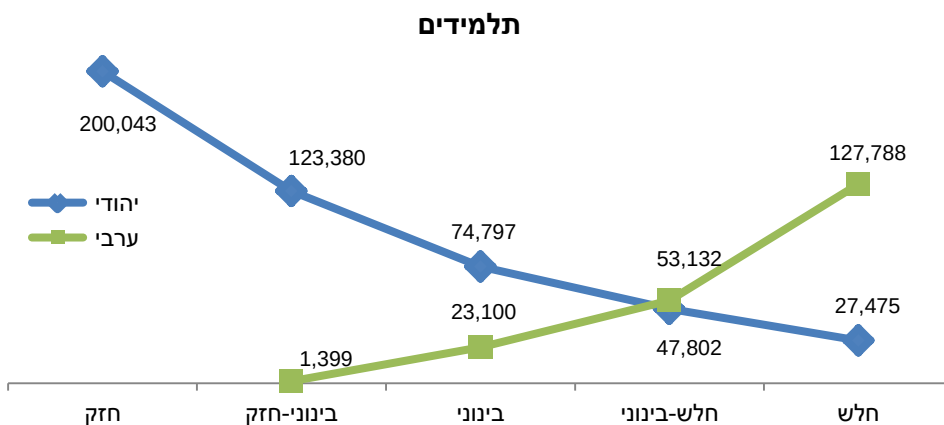
עלות הממוצעת לתלמיד בש"ח בבתי הספר היסודי הרגיל

לפי מגזר ומדד טיפוח - תשע"ד

העלות הממוצעת לתלמיד בחינוך הערבי גבוהה מהעלות הממוצעת לתלמיד בחינוך העברי.

הפרמטרים לתקצוב דיפרנציאלי הם טיפוח, פריפריאליות וחוסן כלכלי של רשויות מקומיות

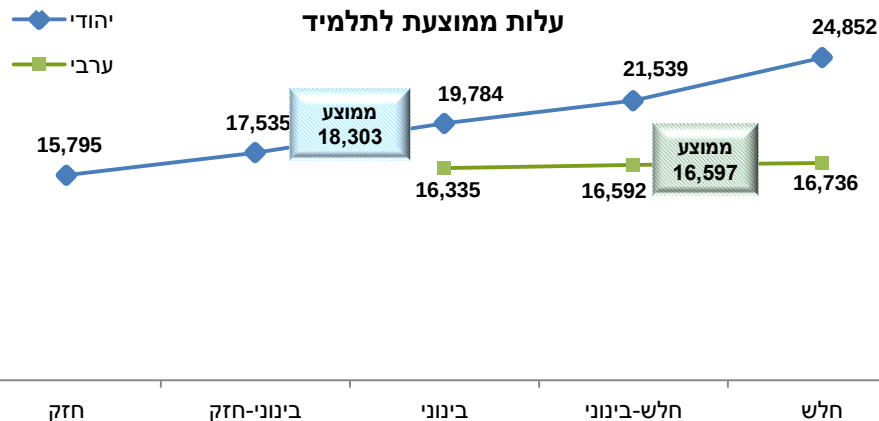

עפ"י דו"ח ביטוח לאומי על העוני לשנת 2014, למעלה ממחצית המשפחות הנמנות על המגזר הערבי מצויות מתחת לקו העוני. מדד הטיפוח המסווג את בתי הספר מדגיש זאת ביתר שאת, 84% מתלמידי המגזר היהודי לומדים במוסדות במדד טיפוח בינוני עד חזק, לעומת 12% בלבד במגזר הערבי. נתון זה מסביר את העובדה שתלמיד בחינוך הערבי מתקצב בממוצע יותר מאשר תלמיד בחינוך העברי.

- המגזר הערבי כולל בניתוח זה את כל המיעוטים דוברי השפה הערבית
- לא כולל תלמידי מוסדות ללא סיווג לפי מדד טיפוח
- נתוני המוסדות כוללים כיתות חינוך מיוחד בבתי ספר בחינוך רגיל
- סה"כ התקציב אינו כולל תקציב בגין שעות חופשה (תשלום בחודשי הקיץ המשולם עבור כיתות החינוך המיוחד)

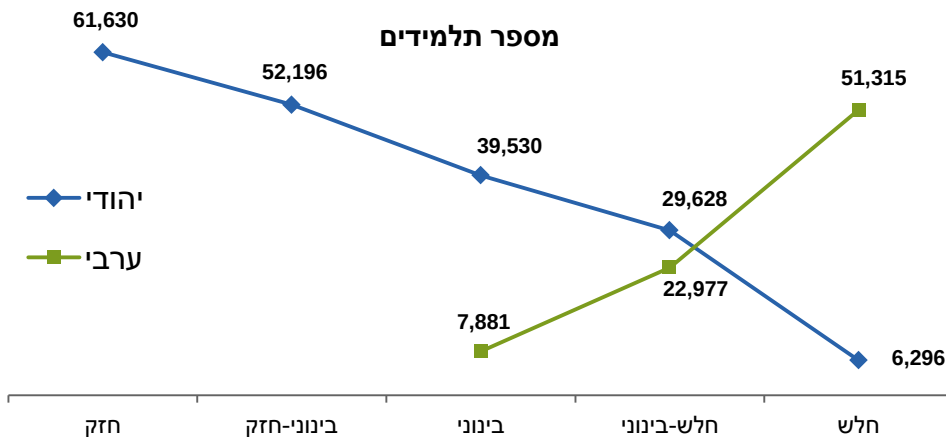
עלות הממוצעת לתלמיד בש"ח בחטיבת הביניים בחינוך הרגיל

לפי מגזר ומדד טיפוח - תשע"ד

העלות הממוצעת לתלמיד במגזר היהודי גבוהה ב-10% מהעלות הממוצעת לתלמיד במגזר הערבי.

כששת אלפים מסך התלמידים במגזר היהודי הנמצאים בקבוצת הטיפוח החלשה ביותר המהווים 3.3% מסך התלמידים היהודים בחט"ב מפוצים בתקציב הגבוה בכ- 50% מאשר התקציב הממוצע לתלמיד במגזר הערבי: 25 אלף ש"ח לעומת כ- 17 אלף ש"ח.

- המגזר הערבי כולל ביתוח זה את כל המיעוטים דוברי השפה הערבית
- נתוני המוסדות כוללים כיתות חינוך מיוחד בבתי ספר בחינוך רגיל
- סה"כ התקציב אינו כולל תקציב בגין שעות חופשה (תשלום בחודשי הקיץ המשולם עבור כיתות החינוך המיוחד)
- הממוצע כולל מוסדות ללא סיווג לפי מדד טיפוח

עלות הממוצעת לתלמיד בש"ח בחטיבה העליונה בחינוך הרגיל

לפי מגזר ומדד טיפוח - תשע"ד

במדדים חלש עד בינוני, תלמיד יהודי מקבל בממוצע 35%-68% יותר מתלמיד ערבי.

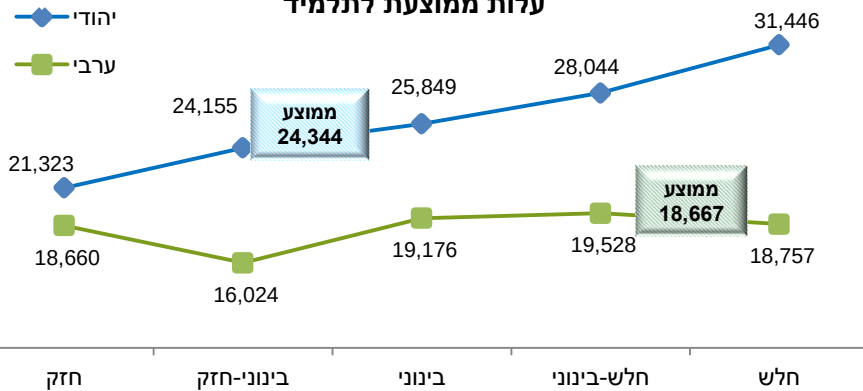
התקציב לתלמיד בחינוך העברי גבוה יותר בכל מדדי הטיפוח מאשר התקצוב לתלמיד בחינוך הערבי.

הגורמים לפער כוללים:

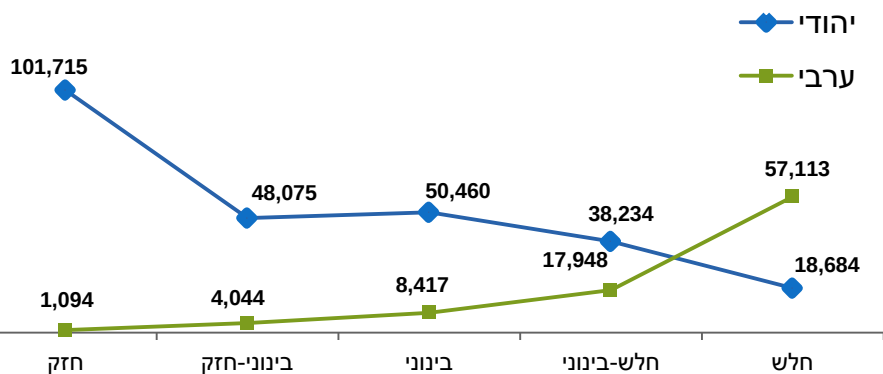
- מורים משכילים יותר ומנוסים יותר בבתי הספר החזקים.
- תוספת ש"ש לתלמידים המחויבים בתגבור לימודי היהדות.
- סיוע תוספתי ייעודי לבתי ספר בפיקוח ממלכתי דתי
- הקצאה לא פרופורציונאלית של כיתות קטנות.
- תוספות ייעודיות שאינן מתפלגות באופן אחיד בין בתי הספר.
- שונות ברמת השירות בין בתי הספר השונים.

- המגזר הערבי כולל בניתוח זה את כל המיעוטים דוברי השפה הערבית
- הממוצע כולל מוסדות ללא סיווג לפי מדד טיפוח
- הנתונים לא כוללים מוסדות תרבותי ייחודי
- נתוני המוסדות כוללים כיתות חינוך מיוחד בבתי ספר בחינוך רגיל

עלות ממוצעת לתלמיד

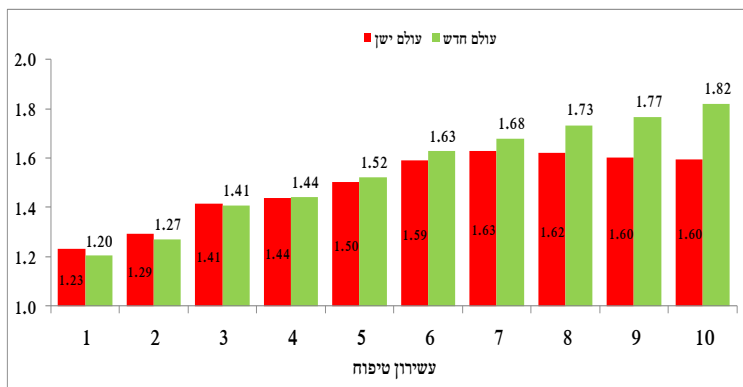

מספר תלמידים

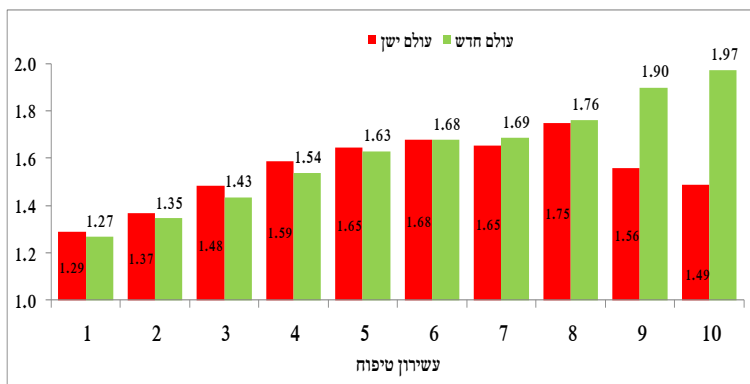

התכנית לתקצוב דיפרנציאלי – צמצום פערים וקידום השוויון

סימולציית התקצוב לתלמיד בחינוך היסודי (ש"ש)

סימולציית התקצוב לתלמיד בחטיבת ביניים (ש"ש)

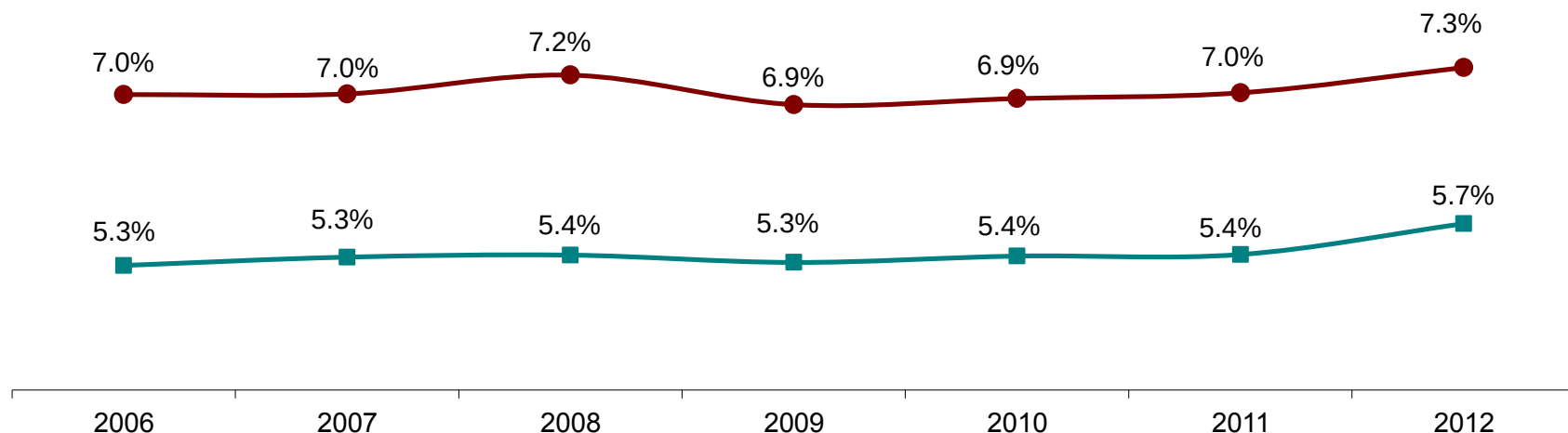
בעקבות ממצאי מערכת 'שקיפות תקציבית' נולד הצורך לתיקון אי השוויון הקיים בין התלמידים השונים.

- רקע:** בכל המדדים (מיצ"ב, מבחנים בינלאומיים, בגריות) על רצף שנים קיימים פערים ניכרים בהישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה: ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר כך ההישגים גבוהים יותר.
- הפערים בהישגים הלימודיים בין תלמידים מרקע כלכלי-חברתי חזק לתלמידים מרקע חלש הם הגבוהים ב-OECD.
- המטרה:** מתן שוויון הזדמנויות לכל תלמיד ותלמיד תוך חמש שנים
- האמצעי:** קביעת סל בסיס שוויוני ואחיד לכל כיתה ועל גביו תקצוב נוסף לפי צרכיו של כל תלמיד בהתאם למדד הטיפוח של בית הספר, רמת פריפריאליות וחוסן כלכלי של רשויות מקומיות.
- התהליך:** הגדלת יחס ההקצאה של שעות הטיפוח בין תלמיד חזק לחלש

4. ההוצאה הלאומית לחינוך

ההוצאה הלאומית והציבורית לחינוך* כאחוז מהתוצר המקומי הגולמי (תמ"ג) לפי מגזר מממן

● ההוצאה הלאומית לחינוך במחירים שוטפים כאחוז מהתמ"ג*

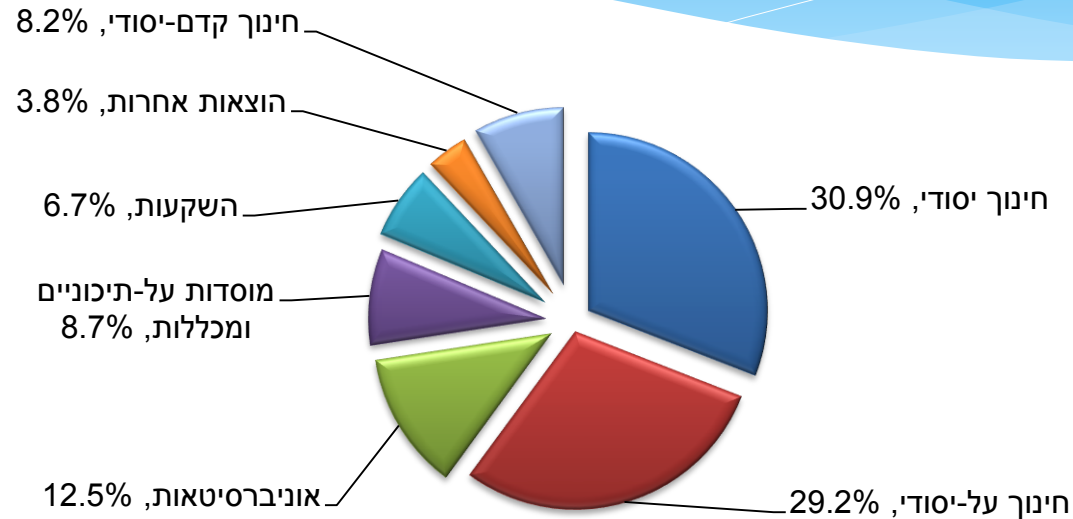
■ ההוצאה הציבורית לחינוך (ממשלה ורשויות מקומיות) במחירים שוטפים כאחוז מהתמ"ג*

- בשנת 2012 ההוצאה הלאומית לחינוך מהווה כ- 7.3% מהתוצר המקומי הגולמי.
- ההוצאה הציבורית לחינוך מגני הילדים ועד השכלה גבוהה, מהווה כ- 5.7% מהתמ"ג.
- בשנים 2009 - 2012 חל גידול מעל 5% בהוצאה הלאומית לחינוך כאחוז מהתמ"ג.

*ההוצאה הלאומית והציבורית (ממשלה ורשויות מקומיות) לחינוך לפי מגזר מממן.

מקור הנתונים: משרד החינוך, מינהל כלכלה ותקציבים - עיבוד מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס).

התפלגות ההוצאה הלאומית לחינוך לפי שלבי חינוך (*2012)

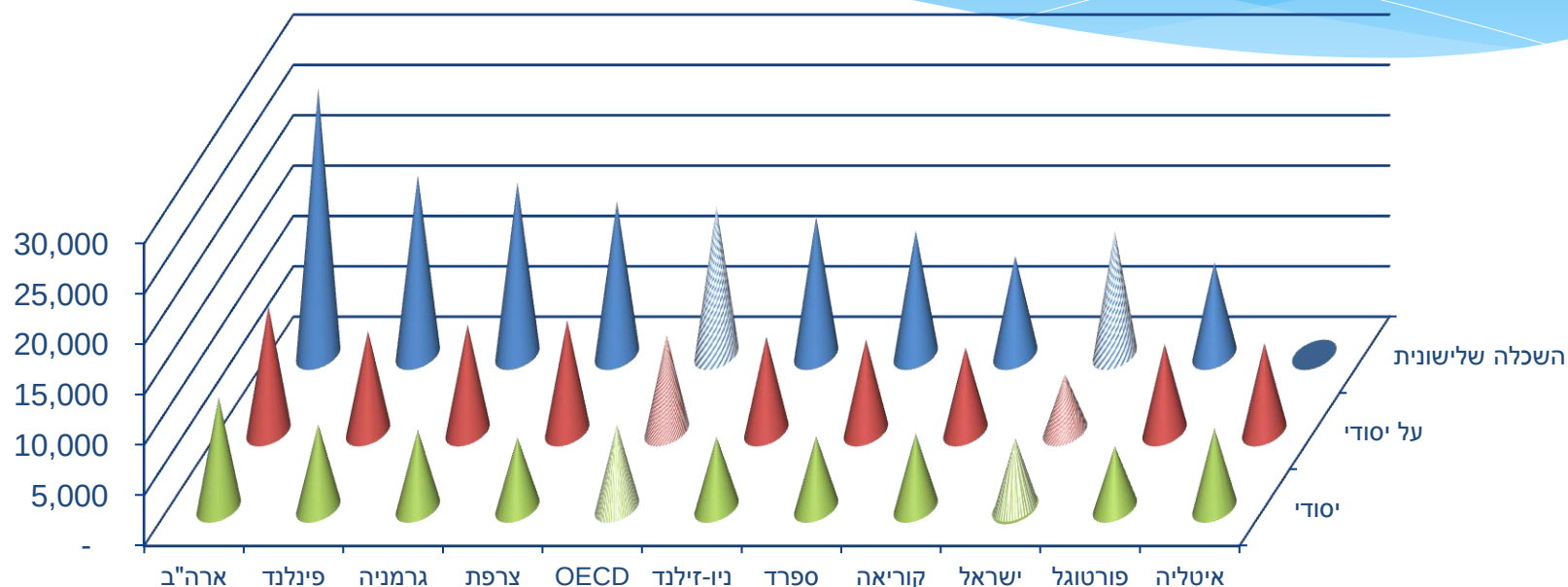

ההוצאה הלאומית לחינוך בשנת 2012 כ- 73 מיליארד ש"ח

- כ- 8.2% מההוצאה הלאומית לחינוך הוקצו עבור גני הילדים
- כ- 60% מסך ההוצאה הלאומית לחינוך הוקצו עבור החינוך היסודי והעל-יסודי
- כ- 21% מכלל ההוצאה הלאומית לחינוך הוקצו עבור החינוך על-תיכוני וההשכלה הגבוהה
- כ- 79% מההוצאה הלאומית לחינוך מומן על ידי המגזר הממשלתי.

- השקעות: השקעה בנכסים קבועים הכוללת הוצאות על הקמת מבנים למוסדות המספקים שירותי חינוך ורכישת ציוד וכלי רכב
- הוצאות אחרות: מוסדות חינוך אחרים, ספרי לימוד וצרכי כתיבה שנקנו על ידי משקי הבית

ההוצאה הממוצעת לתלמיד במונחי *PPP לפי שלב חינוך (2012)**

- סך ההוצאה הממוצעת לתלמיד בישראל בכלל דרגי החינוך נאמדת ב- 7,903 PPP לעומת 10,220 PPP בממוצע ה-OECD.
- בחינוך היסודי, ההוצאה לתלמיד ביחס לתמ"ג לנפש עומדת על 22% ובחינוך השלישוני על 39%, נתונים הדומים לממוצע ה-OECD.
- המדד מציג את ההוצאה פר תלמיד לחינוך ביחס לתמ"ג לנפש. במילים אחרות, ההשקעה היחסית מכל תושב במדינה במונחי תמ"ג עבור ההוצאה לחינוך לתלמיד. בהשוואה לממוצע ה-OECD, המאמצים בישראל בחינוך היסודי ובחינוך השלישוני דומים לאלה שבארגון הבינלאומי.

* PPP – Purchasing power parity - מותאם לשווי כח קניה

** לא מביא לידי ביטוי את הרפורמות וההשקעות המשמעותיות שבוצעו בשנים האחרונות

5. ההוצאה לחינוך של משקי הבית

במסגרת סקר הוצאות המשפחה נבדקו בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה סעיפי הוצאות המשפחה ביחס להכנסותיה.

משקי הבית וגופים פרטיים מממנים בשנת 2012 כ-21% מההוצאה הלאומית לחינוך.

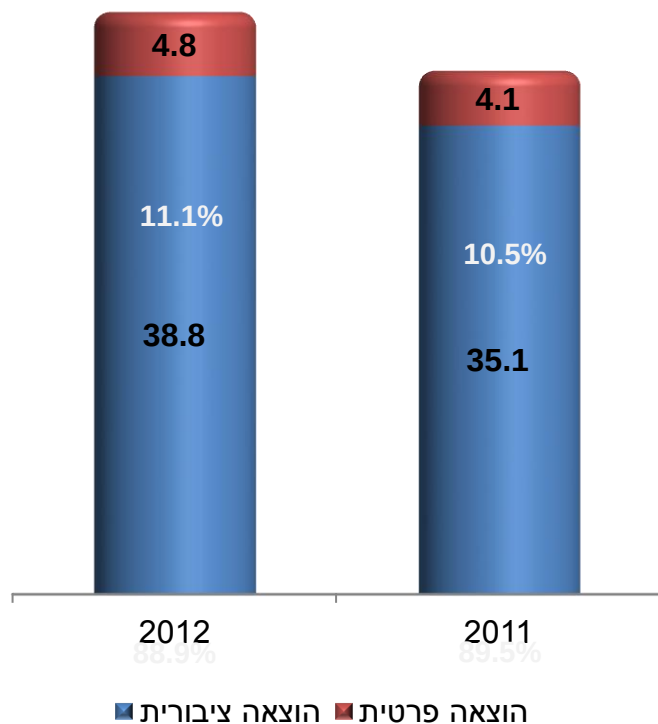
חלקן של ההוצאות הפרטיות לעומת הציבוריות ביסודי ובעל-יסודי

שנים	2000	2005	2008	2010	2011	2012
ישראל						
ציבורי	94.8	93.0	93.0	92.4	89.5	88.9
פרטי	5.2	7.0	7.0	7.6	10.5	11.1
ממוצע OECD						
ציבורי	92.1	91.5	91.7	91.9	91.6	90.6
פרטי	7.9	8.5	8.3	8.1	8.4	9.4

- חלק ההוצאה הציבורית בשלבי החינוך יסודי, חט"ב וחט"ע, מהווה בישראל כ- 89% וב- OECD כ- 91%.
- בין השנים 2011 - 2012, סך ההוצאות הפרטיות והציבוריות לחינוך בשקלים גדלו אך שיעור ההוצאה הפרטית גדלה יחסית יותר.
- ההוצאות הפרטיות בסך 11.1% בישראל מתחלקות בין הוצאות משקי בית (7.5%) להוצאות של גופים פרטיים אחרים (3.6%).
- חלק ההוצאות של משקי הבית בישראל נמוך משיעור ההוצאה הפרטית של משקי בית ב- OECD הקרוב ל- 8%.
- בשקלול ההוצאה לחינוך במוסדות להשכלה גבוהה, חלקה של ההוצאה הציבורית במימון ההוצאה לחינוך בישראל עומד על 77.1% לעומת 83.5% בממוצע ה- OECD.

ההוצאה הציבורית והפרטית על חינוך יסודי, על-יסודי ועל תיכוני בישראל

(מיליארד ש"ח)

- בין 2011 ל- 2012 גדלה ההוצאה הציבורית לחינוך ב 3.7 מיליארד שקלים.

- עם זאת, שיעור ההוצאה הציבורית לחינוך מסך ההוצאה לחינוך היסודי, העל יסודי והעל תיכוני ירד בכ- 0.6% (מ- 89.5% ל- 88.9%) כתוצאה משינוי בהגדרת ההוצאה הפרטית.

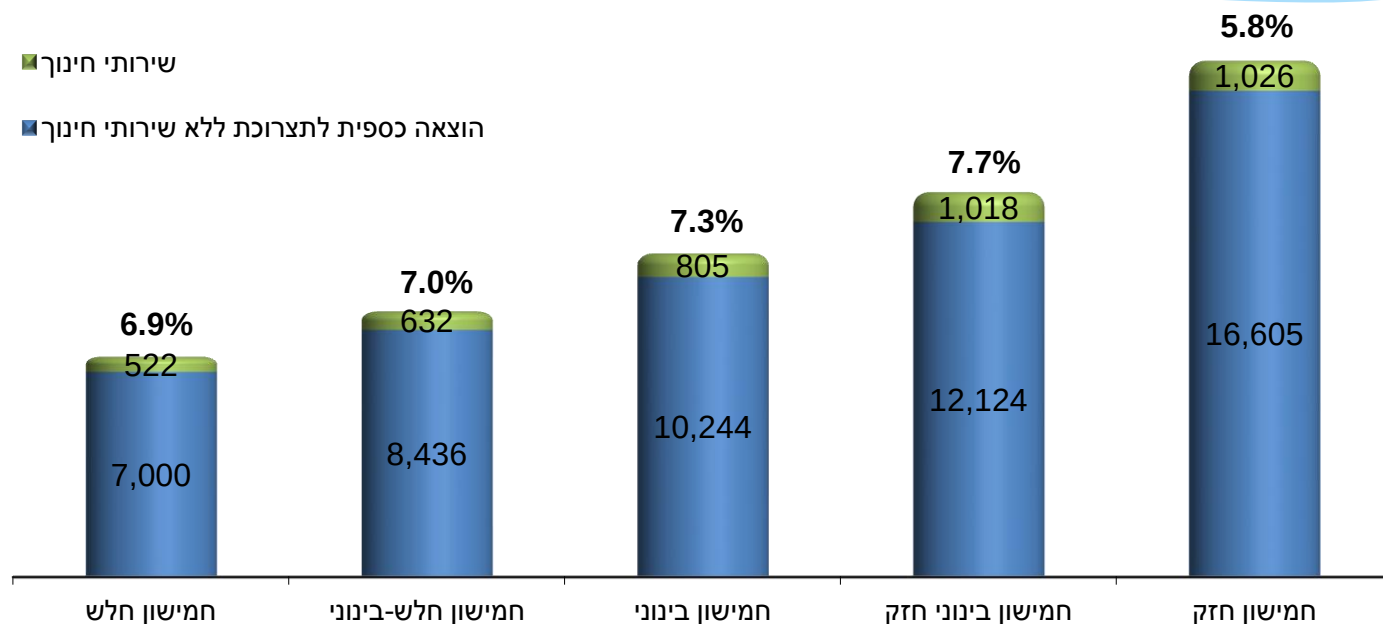
- ההוצאה הציבורית גדלה בכ- 11%, מ- 35.1 מיליארד ש"ח ל- 38.8 מיליארד ש"ח.

- ההוצאה הפרטית גדלה בכ- 17%, מ- 4.1 מיליארד ש"ח ל- 4.8 מיליארד ש"ח.

מקור: עיבוד מאת אגף א' כלכלה וסטטיסטיקה, משרד החינוך
EAG 2015, Table B2.1 p.233, B2.2 p.234, B2.3 p.235, X2.2 p.539

אחוז ההוצאה לשירותי חינוך מההוצאה הכספית לתצרוכת משקי הבית

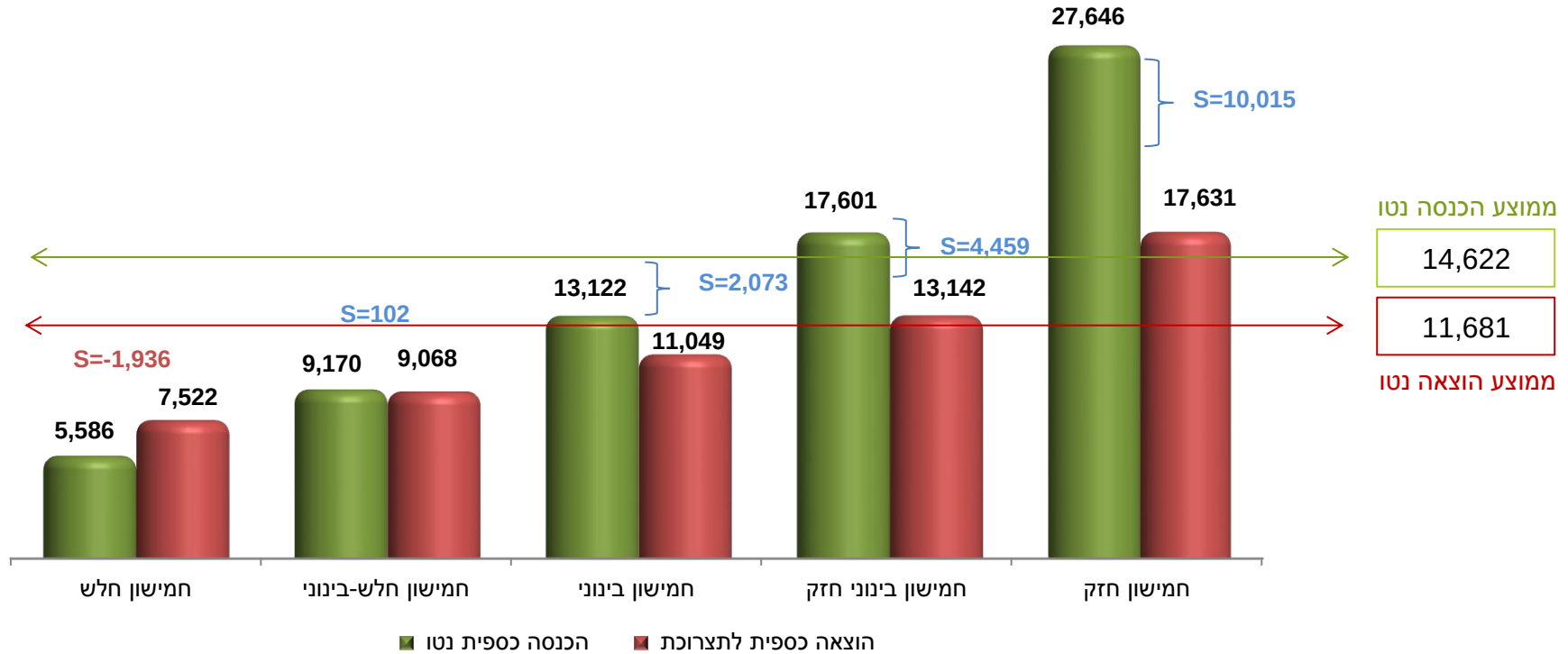
לפי חמישוני הכנסה (2013)

- בשנת 2013 התצרוכת החודשית הכוללת של החמישון החמישי (ההכנסה הגבוהה) הייתה כ- 17,631, פי 2.4 מהחמישון הראשון (ההכנסה הנמוכה).
- ההוצאה לשירותי חינוך בחמישון הנמוך קרובה למחצית ההוצאה לחינוך בחמישון העליון.
- חלקו היחסי של החמישון החלש בהוצאתו לחינוך גבוה ב- 19% מחלקו היחסי של החמישון החזק בהוצאתו לחינוך.

ההוצאה וההכנסה הכספית נטו למשק בית

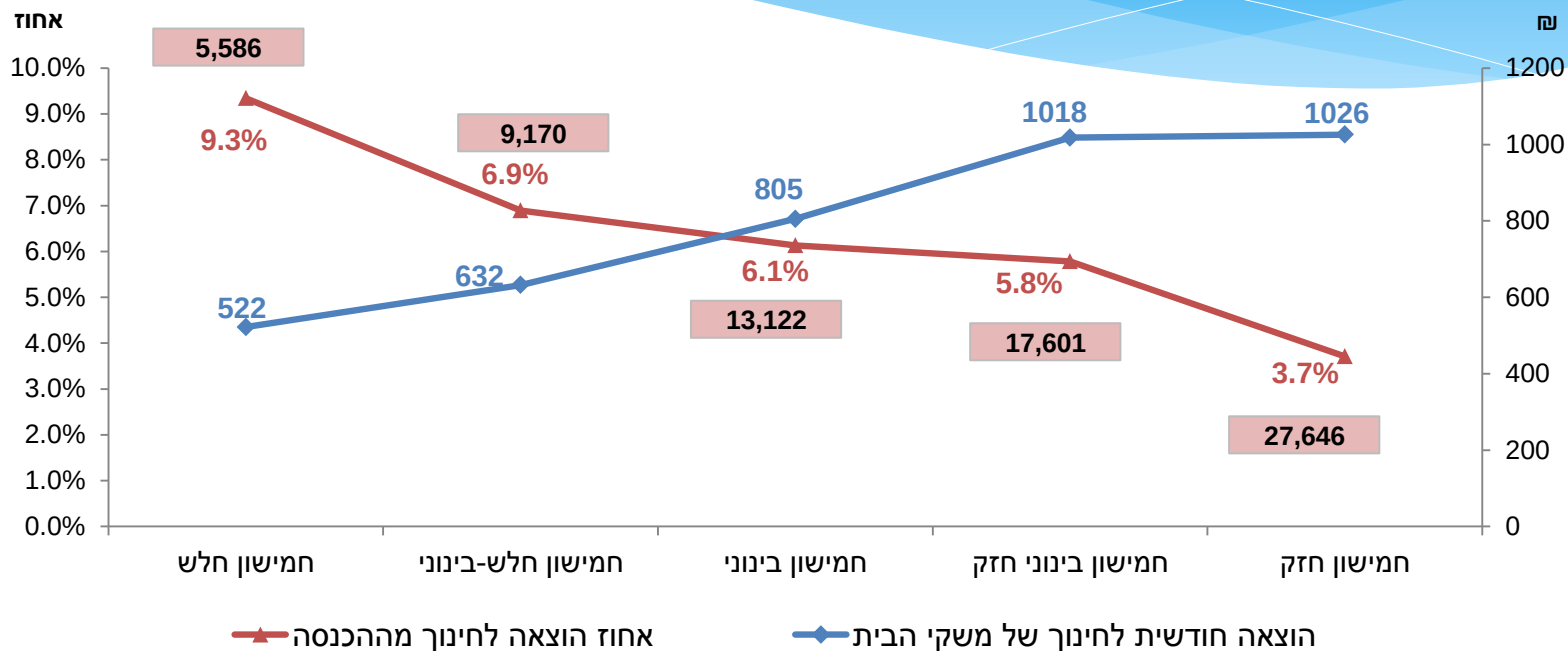
לפי חמישוני הכנסה (2013)

- רמת ההכנסה בקרב החמישון טיפוח חזק גבוהה קרוב לפי 5 מרמת ההכנסה של החמישון התחתון.
- רמת ההוצאה בקרב החמישון טיפוח חזק גבוהה פי 2.3 מרמת ההוצאה של החמישון התחתון.

שיעור ההוצאה לחינוך מסך ההכנסה החודשית נטו של משקי הבית

לפי חמישוני הכנסה (2013)

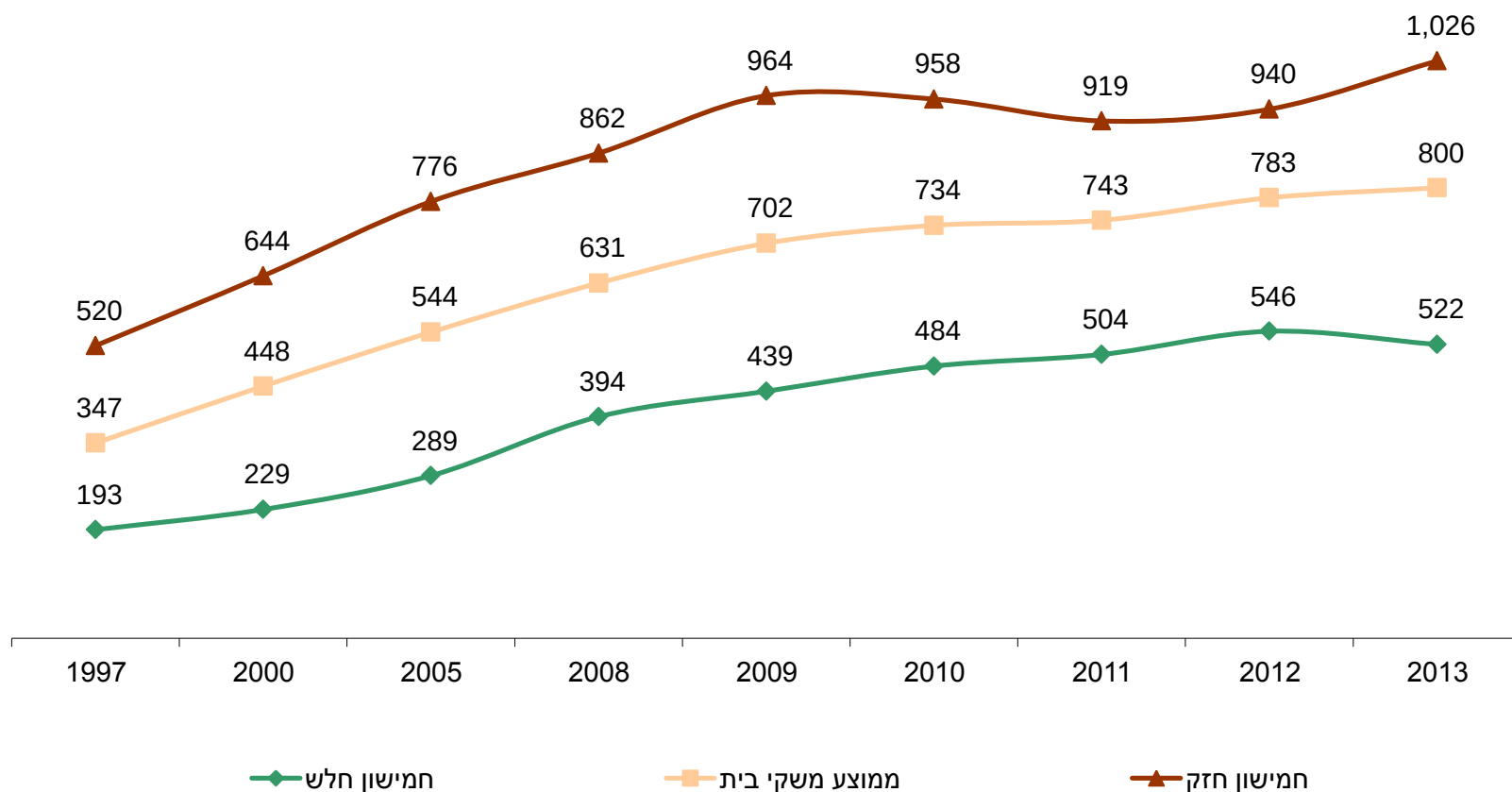

הסכומים על רקע אדום מציינים את ההכנסה החודשית

- ההוצאה החודשית לחינוך בש"ח גדלה עם ההכנסה החודשית הכוללת למשק בית לפי חמישוניים. ההוצאה החודשית לחינוך של החמישון שהכנסתו גבוהה הייתה כ- 1,026 ₪, פי 2 מההוצאה החודשית לחינוך של החמישון שהכנסתו נמוכה.
- שיעור ההוצאה לחינוך של החמישון החלש מסך ההכנסה, גדול פי 2.5 מאשר ההוצאה לחינוך של החמישון החזק.

ההוצאה החודשית לשירותי חינוך של משקי הבית (ש"ח)

1997-2013

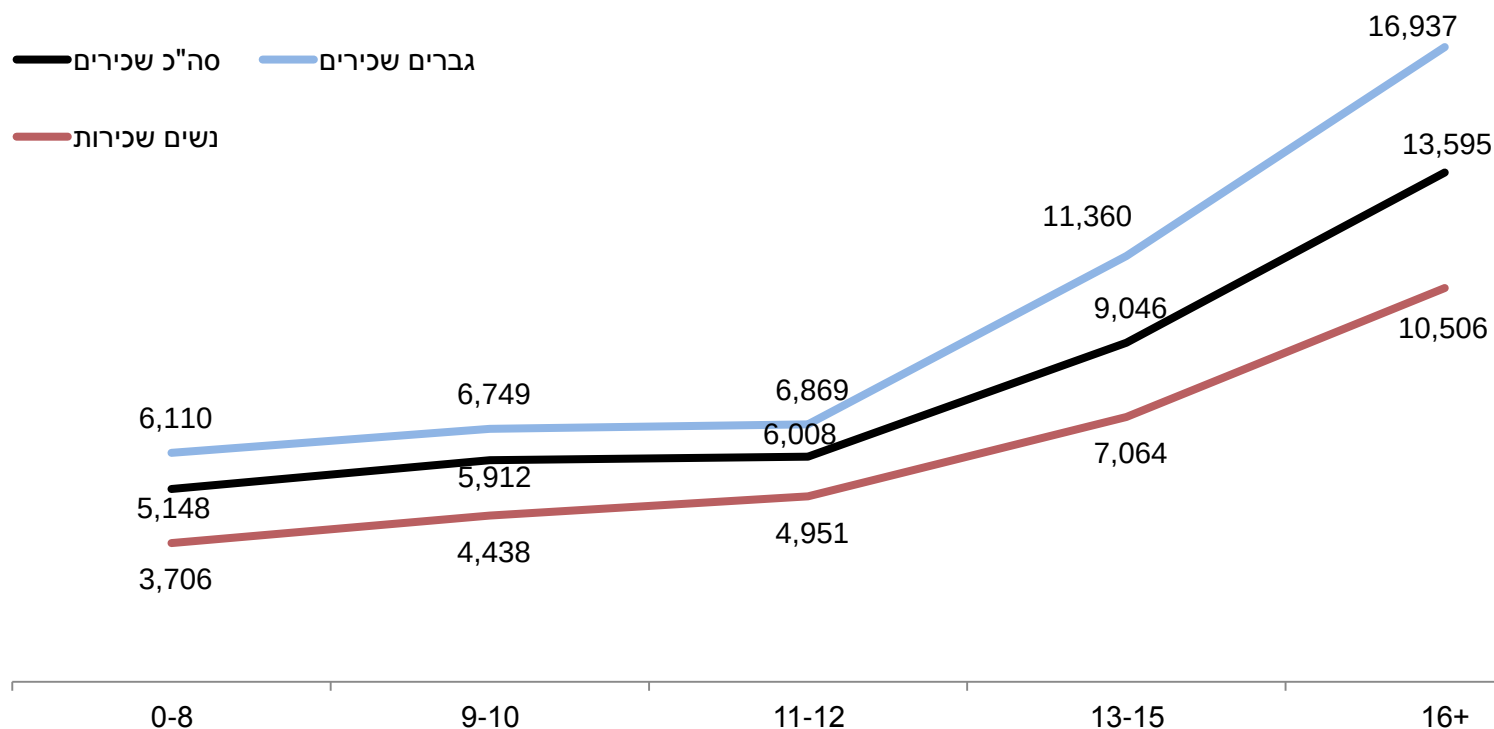
מקור: עיבוד מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. לוח 1.1, פרסומי סקר הכנות והוצאות משק הבית לפי שנים נבחרות

מגמות שנתיות של ההוצאה החודשית לשירותי חינוך של משקי הבית

1997-2013

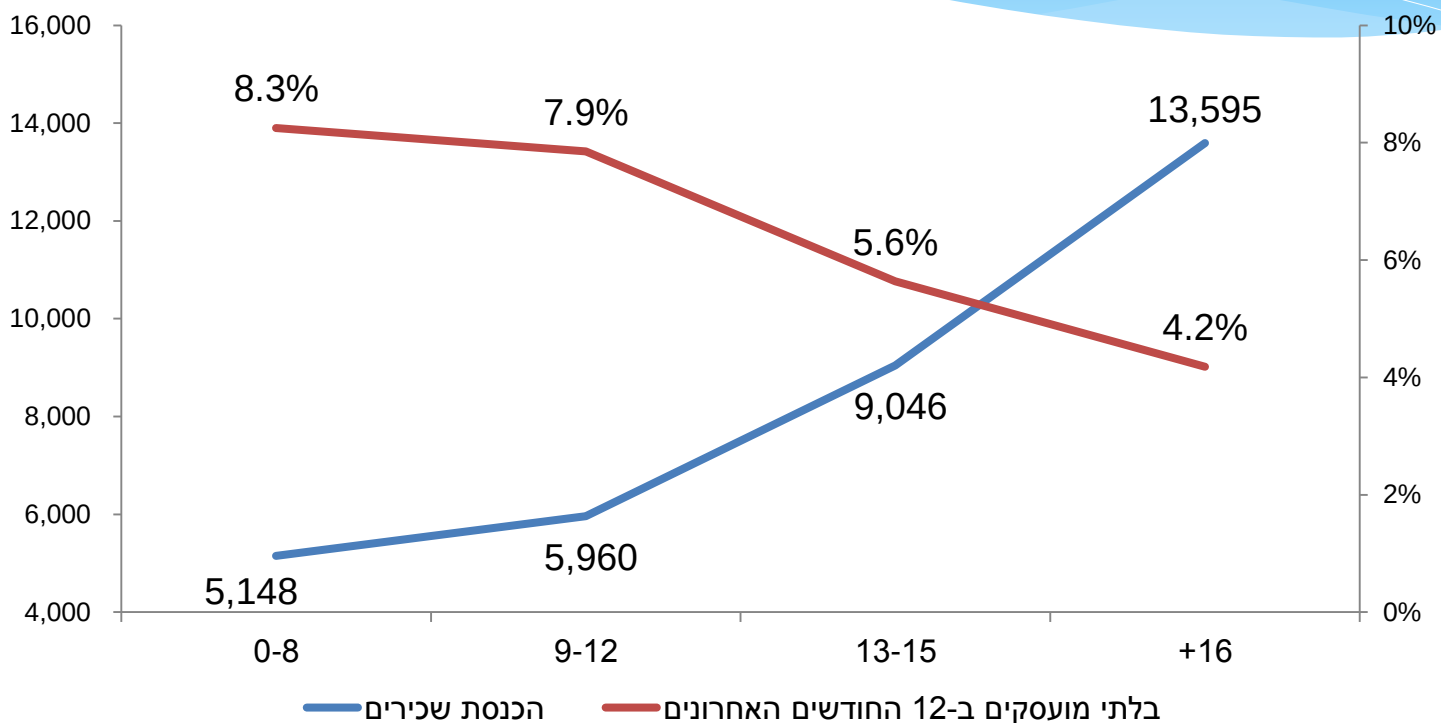
- ההוצאה החודשית הממוצעת לשירותי חינוך למשקי בית עמדה ב 2013 על 800 ₪ ומהווה כ- 5.5% מכלל ההוצאה החודשית הכוללת לתצרוכת למשק בית (כ- 14.5 אלף ₪ בממוצע).
- החמישון החלש הוציא ב 2013 על שירותי חינוך סכום דומה להוצאה הממוצעת של החמישון העליון בשנת 1997.
- בין 2009 ל-2013, ההוצאה החודשית הממוצעת לשירותי חינוך גדלה בכ- 19% בחמישון החלש, באותה תקופה, היא עלתה בכ- 6% בחמישון החזק.
- בשנת 2013 החל יישום רפורמת טרכטנברג בגני הילדים. משרד החינוך סיבסד תשלומי הורים, מימן צהרונים וספרי לימוד והגדיל את המלגות. כתוצאה מכך, חלה ירידה בהוצאה הפרטית לחינוך בקרב החמישונים החלשים, בעוד שהכנסתם הממוצעת גדלה.

הכנסת שכירים חודשית לפי מין ושנות לימוד (2013)

- בשנת 2013 ההכנסה החודשית הכוללת של גברים משכילים בעלי 16 שנות לימוד ומעלה הייתה כ- 17 אלף, גבוהה בכ- 60% מההכנסה החודשית של נשים בעלי מאפייני השכלה דומים.
- הכנסת בעלי 16 שנות לימוד ומעלה, גבוהה פי 2 ויותר לעומת בעלי השכלה של 12 שנות לימוד.

הכנסה חודשית ממוצעת לשכיר במשק ושיעור בלתי מועסקים מתוך כלל האוכלוסייה לפי שנות לימוד (2013)

- עם העלייה ברמת ההשכלה, שיעור ההכנסה עולה ושיעור האבטלה יורד.
- שיעור הבלתי מועסקים בעלי השכלה נמוכה (0-8 שנות לימוד) גבוה פי 2 מאשר שיעור הבלתי-מועסקים בעלי השכלה גבוהה (16 שנות לימוד ומעלה). מנגד, ההכנסה החודשית הממוצעת לשכיר בעלי השכלה גבוהה, גבוהה פי 2.6 לעומת ההכנסה החודשית הממוצעת בקרב בעלי השכלה נמוכה.

תודה רבה